

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Кузуб М. В., ст. викладач, Лисенко К. С., бакалавр, Державний торговельно-економічний університет, Київ, Україна

Війна створила нові умови для існування підприємств та призвела до порушення ланцюгів постачання, порушення логістики, значного зменшення товарної пропозиції, збільшення витрат на бізнес. Значний удар по інфраструктурі та окупація окремих територій призвела до банкрутства та знизила рентабельність підприємств. Додаткові витрати, які пов'язані з перебоями в електропостачанні та водопостачанні позначилися на витратах майже кожного суб'єкта господарювання та збільшили їх вдвічі.

Економічна ситуація в Україні протягом 2022 року характеризується розгортанням наслідків воєнного стану, що перш за все виявляється в зростанні інфляційних процесів, падінні ВВП, тиску на валютний ринок. [4, ст.1].

Інфляція є одним з найпростіших економічних явищ, тому її помічає абсолютно кожен – від звичайного споживача до керівника підприємства. Інфляція належить до основних індикаторів, що характеризують макроекономічну нестабільність.

Війна росії проти України зумовила стрімке посилення інфляційного тиску, оскільки внаслідок війни у державному бюджеті нестача грошей на необхідні витрати через що починає друкуватися більше грошей, а чим більше їх в обороті стає, тим меншу вони мають цінність. Зниження курсу національної валюти, скорочення обсягу виробництва на основних підприємствах, різке зростання акцизів і податків, масове кредитування, при якому гроші беруться від емісії незабезпеченої валюти – є причинами стрімкого збільшення інфляції [2].

Перш за все, варто пам'ятати, що вплив інфляції значною мірою залежить від її рівня. В умовах воєнного стану інфляція у червні 2022 року сягнула 21.5% р/р. [3, ст.4].

Вплив інфляційних процесів на підприємства здійснюється через фінансову звітність та може нести як загрозу для діяльності підприємства, так і прибуток :

1) Зростання доходів – коли компанія підвищує ціни на продукти чи послуги, її доходи збільшуються, хоча їхня купівельна спроможність зменшується.

2) Збільшення рентабельності продукції, виробленої з існуючих запасів. Якщо підприємство має високий рівень запасів на початку інфляційного періоду, продукція, яка буде виготовлена з цих запасів, продаватиметься за вищими цінами, ніж планувалося раніше. Це позитивно позначиться на прибутковості.

3) В умовах інфляції «старий» борг дешевшає, оскільки інфляція знижує купівельну спроможність грошей. Відповідно до цього зменшується кредиторська заборгованість.

В умовах сьогодення гостро постало питання наближення системи бухгалтерського обліку та фінансового звітування. Тому широко досліджуються проблеми стандартизації, гармонізації обліку національних облікових систем до міжнародних стандартів і норм, а також конвергенції. Проблеми є досить актуальними, оскільки на процес узгодження та гармонізації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах у відповідності до МСБО має бути максимально пришвидшеним через посилення євроінтеграційних прагнень [8].

Але при високому рівні інфляції зберігається негативний вплив на фінансовий стан підприємства, що характеризується такими факторами, як :

1) Збільшення витрат на виробництво продукції та надання послуг. Коли є інфляція, ціни зростають на все – оренда офісних приміщень, електроенергія, зарплата та матеріали. Через це підприємствам, особливо тим, які мають низьку маржинальність, важко отримати прибуток.

2) Ерозія капіталу, внаслідок неможливості значного нагромадження підприємством грошових коштів для оновлення своїх основних фондів. [1].

3) Коли інфляція зростає, процентні ставки також зростають, оскільки вони є одним із найважливіших інструментів центральних банків для боротьби з інфляцією. [6]. Вищі відсоткові ставки роблять кредит менш доступним.

4) Під час інфляції відбувається обезцінення доходів підприємства і неможливість оплати праці.

5) Через підвищення цін на сировину, енергію та заробітну плату багато підприємств змушені підвищувати ціни на свої послуги чи продукцію.

Отже, інфляція дійсно впливає на підприємство, питання лише в тому, чи може підприємство адаптуватися до неї в умовах воєнного стану.

У більшості випадків вплив незначних інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства є непомітним та незначна інфляція є допустимою, але високі темпи інфляції значно впливають на баланс підприємства, що як наслідок спричиняє відхилення його активів та пасивів.

Адаптуватися підприємству до інфляції не тільки можна, але і необхідно, як користуватися її позитивними аспектами, так і пристосовуватися до негативних. Шляхом аналізу та оптимізації витрат, пристосуванню до зміни у ринкових цінах, автоматизації виробництва, якісному моніторингу та управління активами, дотримання фінансової політик та уникнення довготривалих інвестицій та проектів – дозволить підприємству зберегти баланс та рентабельність, навіть за умов війни.

Варто зазначити, що не врахування рівня інфляції у фінансовій звітності підприємства може призвести до необ'єктивної оцінки реального фінансового стану, що суперечить одному з головних принципів бухгалтерського обліку, а саме – повного висвітлення.

Список використаних джерел:

1. Багінська Н. М. Вплив інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс] / Н. М. Багінська // Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. – Електрон.

текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/view/6841>

2. Інфляція: причини, види, наслідки для економіки і простих людей. Fibi - пошук і підбір фінансових продуктів в Україні, кредити, депозити, карти. URL: <https://fibi.tech/wiki/inflyaciya-prichini-vidi-naslidki> (дата звернення: 03.11.2023).

3. Інфляційний звіт Національного банку України на липень 2022 року URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2022-Q3.pdf?v=5 (дата звернення : 03. 11. 2023)

4. Річний звіт АТ КБ «ПриватБанк» 31 грудня 2022 року. URL:https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf?_gl=1*14o0e0j*_ga*NTE1NTc4OTQyLjE2OTYyNzQ0OTc.*_ga_C7N2L9YU9*MTY5NjI3NjQ3NC4yLjEuMTY5NjI3Njg4NC42MC4wLjA (дата звернення : 03. 11. 2023)

5. Кузуб М.В, Клеомітес В.Ю. Вплив інфляції та інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства. Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2019.

6. Як Національний банк може впливати на інфляцію, використовуючи облікову ставку. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/about/keyrate-inflat> (дата звернення: 04.11.2023).

7. Кузуб М.В. Інструменти стандартизації фінансових даних. Обліково аналітичне забезпечення антикризового управління підприємством/ М.В. Кузуб Збірник матеріалів науково-практичної конференції.- К.: КНТЕУ, 04/2016, с.13 – 17.

8. Шушакова І.К., Зябченкова Г.В., Кузуб М.В. Концепції зближення систем бухгалтерського обліку та фінансового звітування. економіка та суспільство. Випуск # 30 / 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/610/584/>

ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Кузуб М. В., ст. викладач, Шефкіна М. Л., бакалавр, Державний торговельно-економічний університет, Київ, Україна

Цифровізація невід'ємно вплинула на всі аспекти нашого життя, включаючи сферу бізнесу, бухгалтерії та фінансів. Технологія блокчейну та поява криптовалют кардинально змінили наш світ. Однак разом із цими змінами виникли нові виклики, такі як питання стосовно контролю та регулювання цих нових фінансових інструментів. Ці нові фінансові інструменти відкривають широкі можливості для інвесторів та користувачів, але також створюють потребу в правильному юридичному та податковому регулюванні.

Криптовалюта — це децентралізована цифрова валюта, яка використовує криптографію для безпеки. Може працювати незалежно від банків та інших платіжних систем. Bitcoin, ether, BNB і USDT є яскравими прикладами найбільших криптовалют за ринковою капіталізацією [1]. Власник віртуальних грошей може торгувати ними, переказувати між електронними гаманцями, інвестувати, та іноді оплачувати покупки. Завдяки їхній безпечовій та децентралізованій природі, криптовалюти надають індивідуалам більший контроль над власними фінансами і можливість легко виконувати глобальні фінансові операції. Крім того, варто розуміти, що електронні та віртуальні гроші – це два різних поняття. Електронні гроші – одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої та на відміну від криптовалюти мають